

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 października 2019r. w S.

odwołania E. P. i M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 21 marca 2019 r. Nr (...)

w sprawie E. P. i M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że E. P. jako osoba współpracująca z M. P. prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) od (...). podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 marca 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.83 ust.1 pkt 1 i 2, art.6 ust.1 pkt 5, art.11 ust.2, art.12 ust.1, art.13 pkt 5 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że E. P. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek (...) od 25 września 2018r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w związku z pobieraniem przez E. P. długotrwałych zasiłków z ubezpieczeń społecznych z tytułu podlegania ubezpieczeniom jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z M. P. jako płatnikiem składek, organ przeprowadził postępowanie w zakresie ustalenia faktycznego wykonywania przez E. P. współpracy z M. P. przy prowadzeniu pozarolniczej działalności oraz zgłoszenia z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych. W toku tego postępowania organ rentowy ustalił, że E. P. została zgłoszona jako osoba współpracująca do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego w okresach od 1 lutego 2017r. do 25 września 2017r. i od 25 września 2019r., natomiast w okresie od 26 września 2017r. do 24 września 2018r. ubezpieczona była zgłoszona do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego i podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku

macierzyńskiego. Organ rentowy wskazał, że od 1 czerwca 2017r. ubezpieczona posiada długie okresy orzeczonej niezdolności do pracy, za które pobierała: od 1 czerwca 2017r. do 25 września 2017r., od 25 września 2018r. do 29 października 2018r. i od 3 listopada 2018r. do 13 grudnia 2018r. zasiłki chorobowe, od 26 września 2017r. do 24 września 2018r. zasiłek macierzyński i od 30 października 2018r. do 2 listopada 2018r. zasiłek opiekuńczy. W rozpatrywanym okresie brak orzeczonej niezdolności do pracy występował u ubezpieczonej w krótkim okresie, gdyż tylko 14 grudnia 2018r. i od 29 do 31 grudnia 2018r., a po tym okresie ponownie wystąpiła ona z roszczeniem o zasiłek chorobowy. Dalej organ rentowy ustalił, że w/w świadczenia z ubezpieczenia chorobowego były wypłacane ubezpieczonej od zadeklarowanej za miesiące od lutego do maja 2017r. wysokiej podstawy wymiaru składek w kwocie (...)złoty, tj. maksymalnej możliwej podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. W świetle powyższych ustaleń organ rentowy stwierdził, że brak jest podstaw do przyjęcia, że po zakończeniu pobierania zasiłku macierzyńskiego, tj. od 25 września 2018r., ubezpieczona faktycznie współpracowała z M. P. przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. Organ rentowy nie uwzględnił twierdzeń M. P. i ubezpieczonej, którzy wskazali, że w przeciągu w/w czterech dni grudnia 2018r., kiedy to ubezpieczona nie miała orzeczonej niezdolności do pracy, jej współpraca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności polegała na prowadzeniu książki przychodów i rozchodów, przygotowywaniu dokumentów do Urzędu Skarbowego oraz telefonicznym pozyskiwaniu klientów na produkty finansowe, przy czym praca ta wykonywana była w biurze w S.. Organ rentowy odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego wskazał, że współpraca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej rodząca tytułu do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego stanowi taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której dochody z tej działalności nie osiągnęłyby takiego pułapu, jaki zapewnia współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. W ocenie organu rentowego, po 25 września 2018r. tj. po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego, po stronie ubezpieczonej nie nastąpiła faktyczna kontynuacja współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności przez M. P.. Zgłoszenie ubezpieczonej do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 25 września 2018r. zostało dokonane przez płatnika składek w dniu 28 września 2018r. tj. w czasie kiedy ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z orzeczoną niezdolnością do pracy, a to oznacza, że płatnik składek miał wiedzę, że z powodu choroby ubezpieczonej rzeczywista współpraca nie jest możliwa. Ocenę co do braku kontynuacji współpracy jedynie potwierdzają kolejne ciągłe okresy orzeczonej niezdolności ubezpieczonej do pracy. Organ podkreślił, że po odmowie ze strony organu przyznania ubezpieczonej zasiłku chorobowego za okres od 30 października 2018r. do 6 listopada 2018r., ubezpieczona wystąpiła z roszczeniem o zasiłek opiekuńczy za okres do 30 października 2018r. do 2 listopada 2018r. Takie zachowanie ubezpieczonej wskazuje jedynie na chęć dalszego uzyskiwania wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, a nie na faktyczną kontynuację współpracy z małżonkiem przy prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej (decyzja z 21 marca 2019r. k.107-115 akt organu rentowego).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona E. P. i płatnik składek M. P. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że od 25 września 2018r. E. P. jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej u płatnika składek podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Skarżący zarzucili zaskarżonej decyzji naruszenie prawa materialnego, tj. art.8 ust.11 w zw. z art.6 ust.1 pkt 5, art.11 ust.2, art.13 pkt 5 oraz art.36 ust.1 i 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że ubezpieczona udzielała mężowi jedynie doraźnej pomocy w prowadzeniu działalności gospodarczej, a nie współpracowała przy prowadzeniu tej działalności, co miałoby wynikać z tego, że ubezpieczona – w ocenie organu rentowego – nie podejmowała żadnych działań o istotnym ciężarze gatunkowym, a udzielana przez nią pomoc nie miała wymiernie ekonomicznego wpływu na wysokość osiąganych przez płatnika składek dochodów, gdy tymczasem przepisy prawa materialnego nie stanowią, że dla statusu osoby współpracującej przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej istotne jest kryterium ciężaru gatunkowego wykonywanych obowiązków ani ich wpływ na wysokość osiąganego dochodu, nie ustanawiają również minimalnego okresu współpracy oraz wymiaru czasu osoby współpracującej (odwołanie k.3-14 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej i płatnika składek solidarnie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wskazując na

argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.15-17 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek M. P. od 2015r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą M. P. Firma Usługowo-Handlowa. M. P. jest z zawodu ratownikiem medycznym. Od początku przedmiotem prowadzonej przez niego działalności było świadczenie usług z zakresu ratownictwa medycznego, obecnie w ramach kontraktu ze stacją Pogotowia (...) w B. koło W.. Od lutego 2017r. płatnik składek poszerzył działalność gospodarczą o świadczenie usług z zakresu pośrednictwa finansowego i w związku z tym do nazwy firmy dodano określenie (...) Centrum (...) (nazwa firmy płatnika składek przytoczona w umowie o świadczenie usług pośrednictwa finansowego z 30 grudnia 2018r. k.12 akt sprawy). Z uwagi na to, że płatnik składek nie posiada kwalifikacji z zakresu finansów czy bankowości, od 1 lutego 2017r. jako osobę współpracującą przy prowadzeniu pozarolniczej działalności płatnik składek zgłosił swoją żonę – E. P.. Ubezpieczona E. P. ma wykształcenie wyższe z zakresu matematyki finansowej i przez 9 lat – do czerwca 2016r. był zatrudniona w banku. Małżonkowie P. prowadzą wspólne gospodarstwo domowe i pozostają w ustroju wspólności majątkowej. W ramach świadczenia usług z zakresu pośrednictwa finansowego płatnik składek zawarł umowy z instytucjami bankowymi i z zakresu pośrednictwa finansowego m.in. (...), Bank (...) SA, (...). Czynnościami z zakresu tej części działalności płatnika składek zajmowała się ubezpieczona E. P. jako osoba współpracująca. Czynności te ubezpieczona wykonywała w domu oraz w biurze przy ul. B-pa Ś. 52 w S. (zeznania ubezpieczonej i płatnika składek k.32v-34v akt sprawy). Najemcą przedmiotowego lokalu jest A. P., który prowadzi działalność z zakresu ubezpieczeń. A. P. był klientem banku, w którym pracowała ubezpieczona. Płatnik składek i ubezpieczona porozumieili się z A. P., który użyczył ubezpieczonej powyższego lokalu. W lokalu tym obok A. P. pracowała ubezpieczona, przyjmowała w nim klientów zainteresowanych produktami finansowymi. Miała do swojej dyspozycji biurko. Ponadto wychodziła na spotkania z klientami poza siedzibę lokalu. Godziny przyjęć w lokalu były ustalone o 9 do 17. Na zewnątrz lokalu był wywieszony szyld z numerem telefonu ubezpieczonej i napisem: Kredyty, pożyczki. A. P. zgodził się na nieodpłatne korzystanie z lokalu przez ubezpieczoną, ale z możliwością oferowania klientom firmy płatnika składek swoich usług z zakresu ubezpieczeń (zeznania świadka A. P. k.35-35v akt sprawy). Ubezpieczona aktywnie zajmowała się czynnościami z zakresu pośrednictwa finansowego od 1 lutego 2017r. ,tj. od początku współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności przez płatnika składek, do 31 maja 2017r. Od 1 czerwca 2017r. do 25 września 2017r. ubezpieczona była niezdolna do pracy w związku z ciążą. W dniu 26 września 2017r. ubezpieczona urodziła dziecko i od tego dnia - do 24 września 2018r. przebywała na zasilku macierzyńskim. W okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego ubezpieczona z uwagi na opiekę na dzieckiem oraz dwójką starszych dzieci sporadycznie wykonywała czynności z zakresu pośrednictwa finansowego. W okresie tym, w miarę możliwości prowadziła księgę przychodów i rozchodów płatnika składek, który obok usług z zakresu ratownictwa medycznego, wykonywał również usługi z zakresu podłączania kroplówek. Po upływie okresu zasiłku macierzyńskiego, w dniu 28 września 2018r. płatnik składek ponownie zgłosił E. P. od 25 września 2018r. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osobę współpracującą przy prowadzeniu działalności. Od 25 września 2018r. do 29 października 2018r. ubezpieczona była niezdolna do pracy, a następnie do 2 listopada 2018r. przebywała na zasilku opiekuńczym, po czym do 13 grudnia 2018r. ponownie była niezdolna do pracy z powodu schorzenia kręgosłupa (zeznania ubezpieczonej i płatnika składek k.32v-34v akt sprawy). W dniu 14 grudnia 2018r., a następnie w ostatnich dniach grudnia 2018r. ubezpieczona wykonywała czynności z zakresu pośrednictwa finansowego. W tych dniach ubezpieczona kontaktowała się telefonicznie z klientem z W. w osobie M. T. (1), który był zainteresowany uzyskaniem kredytu bankowego. Następnie, jeszcze w grudniu 2018r. doszło do wstępnego spotkania płatnika składek i ubezpieczonej z M. T. (1), spotkanie to miało miejsce w W.. Dalej, w dniu 30 grudnia 2018r. doszło do kolejnego spotkania w/w osób w biurze ubezpieczonej w S., gdzie doszło do podpisania umowy o świadczenie usług pośrednictwa finansowego między płatnikiem składek a M. T. (1). W ramach zawartej umowy, ubezpieczona przygotowała dla M. T. (2) oferty kredytowe różnych banków. W dniu 10 stycznia 2019r. doszło do spotkania ubezpieczonej z M. T. (1) w biurze w S., gdzie ubezpieczona przedstawiła M. T. (1) analizę produktową kredytu gotówkowego. Analiza przygotowana przez ubezpieczoną została podpisana przez płatnika składek (zeznania świadka M. T. (1) k.35 akt sprawy, zeznania ubezpieczonej i płatnika składek k.32v-34v akt sprawy, umowa o świadczenie usług pośrednictwa

finansowego zawarta w dniu 30 grudnia 2018r. między płatnikiem składek a M. T. (1) i faktura wystawiona przez płatnika składek dla M. T. (1) w dniu 10 stycznia 2018r. k.12-13 akt sprawy, potwierdzenie odbioru analizy produktowej kredytu gotówkowego z 10 stycznia 2019r. przygotowanej dla M. T. (1) k.10 akt sprawy).

W grudniu 2018r. oraz w pierwszej połowie 2019r. ubezpieczona przygotowywała oferty kredytowe również dla innych klientów. W tym celu kontaktowała się z T. S. zatrudnionym w placówce partnerskiej Banku (...) SA w S.. T. S. na miejscu w placówce, w której pracuje, wykonał na prośbę ubezpieczonej symulację kredytową obejmującą wysokość raty i okres spłaty hipotetycznego kredytu. W tym samym okresie ubezpieczona współpracowała również z A. B., która prowadzi działalność gospodarczą z zakresu pośrednictwa kredytowego. A. B. w ramach działalności oferuje produkty Banku (...) SA, A. Banku, G. Banku. Ubezpieczona przychodziła do biura A. B. w S. przy ul. (...), gdzie wykonywane były symulacje kredytowe dla klienta (zeznania świadka A. B. k.48v-49 akt sprawy).

W czerwcu 2019r. ubezpieczona zakończyła współpracę z płatnikiem składek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Obecnie jest zatrudniona w banku. (zeznania ubezpieczonej k.33v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej E. P. i M. P. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017r., poz.1778 ze zm.), zwanej dalej ustawą systemową, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Z kolei w myśl art.12 ust.1 powyższej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a w myśl art.11 ust.2 ustawy dobrowolnie ubezpieczeniom chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wymienione m.in. w art.6 ust.1 pkt 5. Zgodnie z art.13 pkt 5 ustawy systemowej osoba współpracująca przy pozarolniczej działalności podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności do dnia zakończenia tej współpracy.

Odnosząc powyższe uregulowania do okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do stwierdzenia, że od 25 września 2018r. ubezpieczona nie podlegała, jako osoba współpracująca z płatnikiem składek M. P. przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Jak wynika z ustaleń Sądu ubezpieczona rozpoczęła współpracę przy prowadzeniu przez M. P. pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 lutego 2017r. i nie zaprzestała tej współpracy aż do czerwca 2019r. W zaskarżonej decyzji organ rentowy stwierdził, że od 25 września 2018r. ubezpieczona nie kontynuowała współpracy przy prowadzeniu przez jej męża M. P. działalności gospodarczej przez co nie istniał po jej stronie tytuł do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Do wniosku takiego skłonił organ rentowy fakt, że po zakończeniu z dniem 24 września 2018r. okresu zasiłku macierzyńskiego ubezpieczona przez ponad dwa miesiące pobierała zasiłek chorobowy oraz zasiłek opiekuńczy i dopiero w grudniu 2018r., ale tylko przez kilka dni nie przebywała na w/w zasiłkach. Powyższe okoliczności świadczą w ocenie organu rentowego o tym, że po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego, ubezpieczona nie miała zamiaru dalszej współpracy przy prowadzeniu przez płatnika składek pozarolniczej działalności gospodarczej, a jedynie chciała nadal pobierać świadczenia z ubezpieczenia chorobowego. Przedstawione wyżej ustalenia Sądu potwierdzają, że przez pierwsze miesiące po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego ubezpieczona bądź to była niezdolna do pracy, bądź to pobierała zasiłek opiekuńczy z tytułu opieki na dzieckiem, ale w ocenie Sądu fakt pobierania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego nie niweczy po stronie ubezpieczonej tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności. Należy podkreślić, że pozarolnicza działalność gospodarcza jest prowadzona w sposób zorganizowany i ciągły. M. P. jako płatnik składek przez cały okres - poczynając od 2015r. i przez kolejne lata ,tj. rok 2016, 2017 oraz 2018 (a także dalej), w tym również po 24 września 2018r. prowadzi pozarolniczą działalność. Zamiarem płatnika składek i ubezpieczonej - zgłoszonej po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego ponownie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia

chorobowego - było, aby ubezpieczona nadal współpracowała z płatnikiem składek przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, tym bardziej, że w zakresie tej części działalności, która dotyczyła usług z zakresu pośrednictwa finansowego to ubezpieczona posiadała wiedzę i doświadczenie potrzebne do świadczenia tego rodzaju usług. W ocenie Sądu nieuzasadnione jest wnioskowanie o zamiarach ubezpieczonej i płatnika składek co do kontynuowania współpracy na podstawie tego, że po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego ubezpieczona pobierała zasiłek chorobowy i opiekuńczy, a zatem świadczenia związane z niezdolnością do pracy i koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem. Całokształt ustaleń Sądu pokazuje bowiem, że w grudniu 2018r. ubezpieczona powróciła do wykonywania czynności z zakresu usług pośrednictwa finansowego. Czynności te – jak wynika z zeznań świadków będących osobami obcymi dla ubezpieczonej i płatnika składek – ubezpieczona wykonywała w lokalu przy ul. B-pa Ś. 52 w S., jak również poza tym lokalem np. w lokalu A. B., czy też w lokalu banku, w którym zatrudniony był świadek T. S., do których to osób ubezpieczona zwracała się o przeprowadzenie symulacji kredytowej dla klientów. Z zeznań kolejnego świadka M. T. (1) wynika ponadto, że jako osoba współpracująca z płatnikiem składek, ubezpieczona kilkakrotnie spotkała się z w/w świadkiem - z którym zawarta została pisemna umowa o świadczenie usług pośrednictwa finansowego (k.12-13 akt sprawy) - przy czym jedno ze spotkań odbywało się w W.. W świetle powyższego ustalenie organu rentowego, że od 25 września 2018r. E. P. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez płatnika składek M. P., nie mogło być uznane za prawidłowe.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.